

Zrównoważone i prawidłowe gospodarowanie zasobami wodnymi na obszarach wiejskich (PW)

Autor opracowania:
Dr inż. Małgorzata Stańczuk-Gałwiaczek
Wydział Geodezji i Kartografii
Politechnika Warszawska

Zagadnienia badawcze realizowane w ramach projektu polegającego na *wdrażaniu koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim* obejmowały w szczególności tematykę gospodarowania zasobami wodnymi na obszarach wiejskich województwa mazowieckiego. Wyodrębniono zmienne diagnostyczne wpływające na potencjał obszarów wiejskich w zakresie gospodarki wodnej na potrzeby rolnictwa charakteryzujące w sposób bezpośredni lub pośredni układ stosunków wilgotnościowych i potencjał produkcyjny gleb w gminie, wrażliwość gleb użytków rolnych na suszę i zagrożenie suszą, sposób użytkowania gruntów i potencjalne zdolności retencyjne zlewni, zagrożenie podtopieniami oraz pozostałe uwarunkowania przyrodnicze i gospodarcze. Sugerowana metodyka konstrukcji wskaźnika syntetycznego umożliwia standaryzację metod oceny potencjału obszarów wiejskich w zakresie gospodarki wodnej na potrzeby rolnictwa, co może usprawnić proces decyzyjny na różnych szczeblach zarządzania zasobami wodnymi na obszarach wiejskich.

W ramach projektu zaproponowano algorytmy postępowania w zakresie wyznaczania obszarów o największym stopniu zapotrzebowania na realizację działań z zakresu gospodarowania wodą na obszarach wiejskich. Na podstawie wyników badań ankietowych za główne obszary tematyczne opracowania przyjęto zagadnienia związane z budową i utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych oraz zwiększaniem zdolności retencyjnych zlewni. Ze względu na nierównomierny rozkład opadów atmosferycznych oraz występowanie zarówno okresów nadmiernego jak i niedostatecznego uwilgocenia za priorytetowe w zakresie gospodarowania wodą na obszarach wiejskich województwa mazowieckiego należy uznać działania mitygujące skutki zmian klimatycznych w zakresie gospodarki wodnej, związane ze zwiększaniem naturalnych zdolności retencyjnych zlewni oraz spowolnieniem obiegu wody w zlewniach i zmniejszaniem skutków suszy w rolnictwie. Za szczególnie istotne działania na obszarze całego województwa mazowieckiego uznaje się rozwiązania polegające na zwiększaniu retencji krajobrazowej, w szczególności na ochronie i odtwarzaniu naturalnej retencji wodnej. Są to rozwiązania niezwykle cenne dla środowiska przyrodniczego i nie noszą ze sobą zagrożenia osiągnięcia potencjalnych negatywnych skutków dla środowiska.

Należy w tym miejscu podkreślić kluczowe znaczenie procesu scalania gruntów dla zrównoważonego i prawidłowego gospodarowania zasobami wodnymi na obszarach wiejskich. Scalanie gruntów można potraktować jako szczególne narzędzie umożliwiające kompleksową przebudowę obszarów wiejskich i zapewnienie odpowiedniej rezerwy terenowej pod realizację inwestycji z zakresu gospodarki wodnej, przyczyniając się tym samym do implementacji koncepcji rozwoju zrównoważonego i wielofunkcyjnego terenów wiejskich.